

گاهی در تشخیص موضوع و تطبیق مصادیق اختلاف نظر وجود دارد و قاضی نباید از مشورت کردن با صاحب نظران و اهل فن اجتناب و احتراز داشته باشد.

محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه عنوان کرد:

محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه طی سخنانی در مراسم تحلیف قضات جدیدالورود دستگاه قضایی ضمن اشاره به جایگاه رفیع قضات در جامعه اظهار کرد:

گرانیهاترین و ارزشمندترین سرمایه ما در قوه قضاییه قضات و کارکنان هستند؛ اگر خدای ناکرده به این سرمایه خدشه‌ای وارد شود با تجویز و تجهیز بالاترین و بهترین ابزار و امکانات نیز تحقق کامل و جامع قضای اسلامی میسر نخواهد بود.

به گزارش اسپادانا خبر، او بیان کرد:

ما در قوه قضاییه موظفیم به «حکم به حق»، «حکم به عدل و قسط» و «حکم به ما آنزل [۱]». اگر غیر از این باشد در ردیف کافران یا ظالمان هستیم و اگر منطبق با این باشد در مرتبه عمل به کار خداوند و انبیاء هستیم. در اینجا مرز خیلی دقیقی وجود دارد؛ فی‌المثل، قاضی ما باید حکم کند میان شاکی و مشتکی‌عنه یعنی کسانی که نسبت به عملشان علم دارند اما قاضی ما در مقام قضاوت نسبت به اعمال آن‌ها علم ندارد؛ اینجا کار آسان نیست. چه کنیم که در این منصب از مجرای عدل خارج نشویم و به قسط حکم کنیم؟ گاهی نیز فرد شاکی و یا تظلم‌خواه ممکن است فردی باشد که در جهت مختلف زندگی‌اش اهل لغزش و مشکل است. آیا در اینجا ما حق داریم که من‌غیرحق در خصوص او حکم کنیم؟ برای قضاوت در مدار حق و عدل و قسط و ما آنزل [۱] باید ابتدا به خودمان و نفس‌مان مسلط باشیم؛ اگر خدای ناکرده تابع هواهای نفسانی شدیم و یا تحت نفوذ دیگران قرار گرفتیم در آن صورت برای ما که در منصب خطیر قضاوت هستیم چالش‌های عظیمی ایجاد می‌شود. ما در دستگاه قضایی به‌طور ویژه در معاونت منابع انسانی دستگاه قضا باید بسترهای رشد و تعالی قضات در همه عرصه‌ها و ابعاد اعم از ابعاد معنوی و مادی و علمی را فراهم آوریم و به گونه‌ای تمهید مقدمات کنیم که قاضی ما از آسیب‌هایی که ممکن است دامن‌گیر او شود مصون بماند. بدون تردید دام‌های شیطان و شیطان‌صفتان و توطئه‌چینی افراد ظالم و جائر و مُتجاسر برای شخص عهده‌دار منصب قضاوت که هدفش اقامه قسط و عدل و احیای حق و استیفای حقوق مردم و مظلومان است، بیشتر و گسترده‌تر است به همین جهت خود شما که عهده‌دار منصب قضاوت خواهید شد باید از جهت مختلف بسیار مراقبت و مواظبت کنید و اگر خدای ناکرده گامی را به خطا برداشتید بلافاصله جبران مافات کنید و اجازه ندهید که در درّه فروغلتید. ما نیز موظف و مکلف به صیانت و حفاظت از شما هستیم؛ صیانت و حفاظتی که با هدف جلوگیری از لغزش شما می‌باشد، نه مچ‌گیری. خود شما که عهده‌دار منصب قضاوت می‌شوید باید در حوزه امور صیانتی، ذکاوت و هوشیاری بالایی از خود نشان دهید؛ ممکن است در مکانی که دعوت می‌شوید و یا امتیازی که از سوی فردی به شما تعلق می‌گیرد دامی پهن باشد و فرد دعوت‌کننده یا امتیاز دهنده، نه در زمان حال بلکه فی‌المثل دو الی سه سال بعد، بواسطه آن دعوت و آن امتیاز از شما توقعی را داشته باشد؛ توجه کنید که اموری ممکن است برای دیگران مُباح باشد اما برای ما نه. در حوزه فعالیت در فضای مجازی نیز باید به شدت مراقبت کرد. معاونت منابع انسانی قوه قضاییه با همکاری سایر بخش‌های ذی‌صلاح در دستگاه قضا باید به‌گونه‌ای اتخاذ تدبیر و تمهید مقدمات کند که کرامت و عزت قاضی ما که گرانیهاترین سرمایه دستگاه قضایی است، تحت هیچ شرایطی مخدوش و مَلکوک نشود؛ اگر ما در قوه قضاییه کرامت قاضی خود را حفظ نکنیم چگونه توقع کنیم که دیگران از بیرون این کرامت را پاس

بدارند. پس از صیانت از قاضی و تلاش برای حفظ کرامت او، تمام تمرکز ما باید معطوف بر این باشد که قاضی و کارمند ما کمترین دغدغه را نسبت به پیشبرد امور زندگی خود نداشته باشد. در مرحله بعد باید متمرکز بر ارائه آموزش‌های به‌روز به قضات و کارکنان باشیم؛ بدون تردید قاضی ما علاوه بر تسلط و اشراف به مبانی و اصول کار قضاوت و قوانین این حوزه باید نسبت به سایر دانش‌ها و علوم‌ها که به نحوی از انحاء مرتبط با حیطه کاری‌اش می‌باشد، آشنایی و شناخت داشته باشد تا بتواند آرای متقن صادر کند. شما نیز که عهده‌دار منصب قضاوت خواهید شد همت کنید و پیوسته بر سطح دانش و معلومات خود بیفزایید و مباحث و مقولاتی را که نمی‌دانید سؤال کنید و از سؤال کردن نهراسید.

محسنی اژه‌ای بیان کرد:

قاضی نباید از مشورت کردن با صاحب‌نظران و اهل فن اجتناب و احتراز داشته باشد؛ مشورت کردن منافاتی با استقلال قاضی ندارد. گاهی برداشت‌های متفاوتی از یک قانون یا مقرره و در تشخیص موضوع و تطبیق مصادیق اختلاف‌نظر وجود دارد لذا یک قاضی به منظور رفع شبهات و برای صدور آرای متقن و نزدیک به حق، باید مشورت کند و در نهایت تصمیم مقتضی را خود اتخاذ کند. قاضی علاوه بر علم، باید به جلم و بردباری نیز مجهز باشد و با سعه‌صدر با اصحاب پرونده و طرفین دعوی مواجه شود؛ این احتمال بسیار وجود دارد که فردی که در مقابل قاضی می‌ایستد در صدد وارونه‌نمایی حقیقت و واقعیت باشد؛ در اینجا چنانچه قاضی تعجیل داشته باشد و از سعه صدر بهره‌مند نباشد، آنگاه کشف حقیقت برای او دشوار می‌شود. گاهی فردی در محضر دادگاه در مقابل قاضی می‌ایستد که از سواد حقوقی برخوردار نیست و وسیع مالی برای گرفتن وکیل نیز ندارد لذا نمی‌تواند مافی‌الضمیر و منظور و مطلب خود را به قاضی عرضه کند؛ در اینجا شاید لازم باشد که قاضی وقت بیشتری را به آن فرد اختصاص دهد البته این یک اصل است که فرد نباید در دادگاه از چهارچوب موضوع پرونده خارج شود. گاهی نیز فردی که به علم حقوق آشنا نیست و وکیل نیز ندارد و یا وکیلش به وظیفه‌اش عمل نکرده مکتوبی را که قواعد حقوقی در آن رعایت نشده به قاضی ارائه می‌دهد، در اینجا اگر قاضی به مردود کردن آن مکتوب و دست‌نوشته‌ی غیرحقوقی مباردت ورزد شاید نارضایتی در آن فرد ایجاد شود و یا خدای‌ناکرده حقی تضییع شود. ممکن است شما که در آستانه ورود به منصب قضاوت هستید، پیش خود بگویید که این سخنان رئیس قوه قضاییه، توصیه‌هایی پیش پا افتاده است اما توجه داشته باشید که من به استناد تجربه بیش از ۴۰ ساله خود در قوه قضاییه به شما می‌گویم که ما از همین موضوعات که ممکن است پیش‌پا افتاده تلقی شوند بعضاً لطمه‌ها خورده‌ایم. قضات ما اگر بخواهند به عدل عمل کنند باید در چهارچوب قانون، اتخاذ تصمیم و تدبیر و رأی کنند؛ وقتی رأی ما مستند قانونی دارد به معنای آن است که ما در صدور حکم و رأی خود حجت داریم.

برچسب ها: [قوه قضاییه](#) [1]

[حقوق شهروندی](#) [2]